

GAZETA TRANSILVANIEI

Intemeiată în 1838 de George Barițiu

Se hotărăște pentru paper, aristocrații și oligarhii nici 24 de ore n-ur fi fost în stare să asuzină singuri stăbul (istoria Transilvaniei)

Concesiunea anunțurilor și abonamentelor: Prima Agenția Română de publicitate GH. ILESCU București, s. Ionica 6

Redacția: Brașov, Piața Libertății 26
București, as. Voevodă 50
Administrația: Brașov, Piața Libertății 26
București, s. Ionica 6

APARE SEARA IN FIECARE ZI DE LUCRU

ABONAMENTUL
Trei luni Șase luni Un an
România: 15 30 60 Lei
Străinătate: 30 60 90 Lei
Telefon Brașov 228

Atacurile împotriva Dinastiei

Nu găsim calificativul cu care să timbrăm violența nesocotită a unei anumite prese din București, care se ridică împotriva Tronului. Căci, dacă atitudinea compatrioților noștri unguri ne pare ciudată și de-o îndrăzneală pe care n-o putem înțelege — ce să zicem despre acea presă, zisă românească, care manifestă aceleași sentimente față de Tron și Dinastie.

La București în inima Țării, această pată a presei românești caută să distrugă încrederea în Capul suprem al Statului român și al forței lui de apărare, iar la hotarele țării, ne revoltă, că fostii slujbași ai regimului unguresc se cotolesc să depună jurământul de încredere și fidelitate.

Își dau oare această presă seamă de ceea-ce face?
Haosul certurilor politice de azi, animat tocmai de acele sentimente care inspiră și scrisul presei amintite, ne silesc să înzestăm mai îndărjit și să înfierăm mai aspru pe toți, cari se ridică contra acelei Puteri, care singură plutește azi pe de-asupra ambizilor ca se frământă în vâltoarea politică. De această Putere avem astăzi mai mare nevoie decât ori și când și cea mai sfântă datorie a fiecărui român e întărirea, iar nu zdrobirea ei.

Ce logică poate împinge pe cineva la atacuri de felul celor mai sus vizate, atunci când Suveranul

nostru împreună cu Principele Mostenitor, care a rămas credincios datorilor Patriei și cu întreaga Familie a fost în tot decursul războiului cel mai aproape, dintre toate capetele încoronate de nevoile, de suferințele și de durerile neamului Său?

El a fost singurul, care dintre toate dinastiile doborâte din Germania în țările peninsulei Balcanice, a rupt-o, atunci când a cerut lipsa, cu trecutul și s-a alăturat cu titlul calvarului de suferințe al neamului, din care ne-a adus la cele mai glorioase pagini ale istoriei românești.

S'a legat astăzi de strănssoarta Lui de a poporului, încât în decursul celor mai dureroase vremuri ale războiului, nădejdea Lui întregă a rămas în cei-ce toată nădejdea o aveau în El.

Și nădejdea fapt s'a făcut. Supt El și cu El am intruchipat cel mai mare și mai sfânt vis al acestui neam, care astăzi se simte cu atât mai strâns legat de Suveranul lui iubiți, cu cât l-a putut cunoaște în cele mai grele timpuri de încercare.

Cel-ce se ridică astăzi împotriva Tronului lovește cea mai sensibilă coardă a inimii românești. Iar cine nu se sfiește să dea o astfel de lovitură, nu se mai poate numi prieten al aceluia în contra inimii căruia își îndreaptă pumnalul.

Să n-o uite această cei vizată.

Bucovina care s'a dus

— de poetul G. Rotică —

Nu e bine cu neamul să și uite suferințele trecutului. Din amintirile lor țigărește o putere tainică și un îndemn către preapătul morale cari dau simțului necaz (pe cel tot mai mare, mai bogate, mai de-avânt și pe care un popor o poate și trebuie a o împlini). Ceea-ce se petrece cu individul, se petrece și cu un popor: trecutul nenit, ori cât de dureros — poate cu cât e mai dureros, e mai dator de energii și imbold la muncă nouă, sănătoasă, reparatoare. Suferințele trecutului unui popor nu-lază să se piardă în bucuria unui prezent fericit și, revenind sub forma unei neliniștite amintiri, îl face să-si ia măsura de siguranță, să-si consolideze ceea ce a cucerit cu prețul atator încercări dureroase și sacrificii de sânge.

Să nu uităm dar nici când suferințele, amare și multe, enorm de multe, pe cari le-a îndurat poporul nostru. Ori cât de mare ni-o s'arbătoarea de azi, să ne plecăm urechea la gemetele celor cari s'au sacrificat pentru fericirea noastră. Să evocăm din umbra morților, durerile lor și oștile de deșadăjide, să prindem însemnele tragediei trecutului, „din noaptea lacrimilor” — sum zice așa se frumoasă și expresiv poetul Rotică în volumul „Bucovina care s'a dus”.

Unal care n'a năit și nici n-o poate uita această noapte a lacrimilor — fiindcă atât amar de azi n'au mai în deana celei mai grele stăpâniri a trântit poporul român în țările până mai ieri subjugate — este poetul G. Rotică din Bucovina. Și ne năim că n'a năit, dar nu a chemat, conștient, lângă amintirile dureroase ale unui veac trecut, prin cuvântul său înalt, prin iconoclele plastice și veridicele descrieri — îmbrăcate într-un cântec sentiment de iubire a poporului, a

țărâniului bucovinean peste întunecul vieții cărării este — o rază de speranță. Această „Bucovina care s'a dus” a lui G. Rotică.

Voind de suferințele Bucovinei, poetul Rotică are grijă să înceapă cu amintirea primelor legături culturale și politice stabilite în vremea mai nouă — înmăbind o datorie de recunoștință față de acei români cari n'au năit, în libertatea vieții regale, de Bucovina. Și discret, expune a o muncă de-acă care a transformat și pregătit sufletul țărâniului bucovinean pentru opera cea mare a eliberării și unificării cu Patria mamă.

Poetul G. Rotică e foarte obiectiv în descrierea sa, atât de colorată ca și în ca înfățișare poetică. Până și dintr-o gură simțitoare a stăpânirii austriece desprinde, în lumina simpatiei, una: a contelui Bellegarde care îl aduce ultimul salut al țărâniilor bucovinene din ținutul Câmpulungului pentru care contele a avut pe vremea când conducea d'ricul multă dragoste. Țărâni aceia cinstiți l-au mai răsplătit odă, alegându-l deputat. Contele a căzut pe câmpul de bătăie.

Din înșși gestul acesta de a l'revizua memorii — deși contele l'cruce împotriva oărturirii țineri bucovinene — se desprinde sufletul poetului Rotică, care scrie atât de desene și adănc omenește: „Purtăm în sufletul nostru 140 de ani de bajocură, de umilință și suferință. Dar cu toată durerea și revolta acumulată în sufletul nostru împotriva celor din nașă sa, nu putem fi nedrept și să nu recunoștem contelui Bellegarde tot ce i se cuv ne din partea noastră; acestui stărcin, care cel dintâi dintre si să, a edus în țara noastră un suflet iubitor și un cerget drept”.

Și Rotică scrie de se rânduri, în vremea când suferințele Bucovinei erau mai crude, când ca sub b'cul lui Dumnezeu țărâni suferau stăpânirea când a Rușilor, când a austriacilor.

De altfel „Bucovina care a fost” este în mare parte amintirea clipelor acestei țări în vremea neutralității României. Rotică plăcase din Bucovina, gonit de proano austriac. El nu renunță însă la luptă și, în mare parte în ziarul „Nașional” — unde am lăurat cei câțiva români cu multă înșufleire — răscolite inimile noastre prin imșgi ale vieții sale de-acă, reușind să câștige atenția și interesul viu al tuturor pentru „Bucovina”.

„Innoamintarea țării”, „Spânzuratul” (care nu e văd în volum și-i păcat), „Patru murași” și altele — îndușoare cipe, răscolind revolta ori-cărui suflet cinstit — le ascultăm cu religiozitate ca mărturisiri ai-unui adănc îndurerat suflet. Și nici odată ru ne-am desprins, fără ca într-un ouget și simțire să nu răspundem cu poetul Rotică: ahl de-ar veni vremea eliberării mai curând!

Și-a venit; dar războiul ne-a risipit: fecăce în parte ne-am bucurat de lumina din sufletul țărâniului bucovinean. Astăzi regăsim tovarășii în duioșele amintiri ale „Bucovinei care a fost”.

N. Bagdasar.

Din lumea întreagă

La Monte Carlo (sudul Franței) nu e iarnă ci vreme de primăvară! Pe treceri și distrații ca înaltele de răsboi.

Lume fericită!

La Paris a sosit un oasne neobșnăut: Iosif Emanuel — Thomas patriarhul caldeian din Babilonia (cu reședință la Mosul) asistat de episcopul din Salmas, în Azerbeidjan.

El a dus dovezile mesacrelor din Mesopotamia făcute de turci.

La festivitatea prezentării noului președinte al Franței la primăria orașului Paris vor lua parte cei trei predecesori ai d-lui Deschanel: d-nii Poincaré, Fatières și Loubet.

V. St. Iosif.

„Echo de Paris” despre Erzberger

Păpini comeni s'au discutați ca d-l Erzberger ministru de finanțe, fost cancelar.

O atitudine ciudată

Cerem Fașilor echitate.

Ziarul sășesc din loc își alarmează cititorii, că cerșile noastre militare ar avea de gând să româneze firmele și să schimbe numele străzilor. Numitul ziar protestează împotriva acestui procedeu, care — după părerea sa — ar fi lipsit de orice bază legală și alărga atențiunea „Kreisanstehungsorganelor”.

Nu șim într-o cât corectă și adevărată aceste informațiuni. Ne miră însă atât de na fraților Sași, cari ne dovedesc cu orice oșie, că pretențiunile exagerate nu șim să-si le reducă la limitele dreptății și ale bunului simț.

Dacă comercianții sași nu s'au revoltat împotriva firmelor ungurești, nu înțelegem de ce ar protesta acum împotriva celor românești? Mai mult că: firmele fraților sași poată și astăzi înșcriși ungurești, în vreme ce cuvântul românesc îl refuză cu indignare. Chiar dacă n'am năit întru stat românesc, bunul simț ar trebui tot și să-l oblige pe comercianții sași la atenție și ambalitate față de mușterii români, cari în orice caz sunt mai mulți decât ungurii. Spiritul nostru latin, iubitor de echitate, în felul asta concepe lucrurile!

Cu toate acestea, nu aș probăm înțelegerea cerșilor militare — dacă preste tot al această intenție. N'o aș probăm din următoari motive: nu vrem decât firme românești, cari să fi fost dictate cel puțin de-o simpatie pentru cuvântul românesc, după cum nu vom să se aboreze steaguri decât acolo, unde acest lucru se face din dragoste. Același spirit latin ne face să repudim șia și să ne ferim de „potemkinade”.

Rezistență dărze, pe care o opun Sașii răspândirii literii românești, trebuie să-i răspundem cu alte mij-

loace, mult mai utile pentru noi și mai distrugătoare pentru ei. Să înțelegem cooperativile românești, să șorșim comerțul românesc! Atunci prin înșș natura lucrurilor vor dispune firmele greie, înmulțindu-se ele noasre, cari vor anunța marș românescii.

În ce privește numirea străzilor, trebuie să mărturisim, că înțelegem și mai puțin înțelegerea sășescă.

După cele mai elementare principii de drept, numirea străzilor trebuie să corezpondă dorinței și aprobării opiniei publice. În orice caz, această numire nu poate țign sentimentul național al majorității. Consiliul sășesc al Sibului s'a grăbit să botore o plăcă cu numele lui Falkenhayn, dar nu s'a grăbit de loc să-i schimbe numirea, cu toate declarațiile dela Mediaș și de mai fărziu. E nu ca unic de lașitate, când un popor s'a lăsat înșulțat în chipul cel mai rușinos de către o minoritate dispărenă.

Sașii ar trebui să înțelegă, că simțul de demnitate — deși prea tărăziu — se deșteaptă totuș chiar și la un popor, care prin toleranță s'a coborât adesea până la umilire.

Sașii ar trebui să înțelegă odată, că orașele din Transilvania nu sunt numai ale lor, ci și ale noastre; ba în Brașov bună oșie șantem la majoritate.

Ar trebui să înțelegă apoi, că părșorul bolșevic a fost oprit de arma română, care a stat, și stă, pază la Tisa și la Nistru, că de pe arma acestui bolșevism al ar fi șterșit mai mult, fiind cel mai bogat.

Sașii ar trebui să arate prin faptele este recunoștința.

I. Cristea.

Viața în Franța

O nouă orientare financiară

Noul ministru de finanțe francez este un necunoscut pentru marea publică. Și dacă Francezii n'au cunoscut, ca atât mai puțin îl cunoaștem noi Români. De aceea numirea d-lui Marsal la departamentul finanțelor a năim pe mulți. Un om nou, un om care a stat departe de vâltoarea luptelor politice, străna de Parlament, asuma astăzi răspunderea cea mai mare ce poate să-și ia un ministru de finanțe.

Ce a făcut pe d-l Millerand să-și la drept colaborator pe d-l Marsal? Căci, în momentele actuale, ministerul de finanțe este, cu adevărat, inima întregului guvern; în jurul lui gravitează întregul program al succesorului d-lui Clémenceau. Fără procurarea de noul resursă nici una din reformele colegilor d-lui Marsal nu se poate realiza. Din cauza aceasta este interesant să cunoaștem intențiile d-lui Marsal.

De-a nu este, cu toată neparticiparea sa la viața politică, un modest; are însă o ambiciune, care încurună de succes, va aduce savarea Peniel. I se va ferra, deci, comparatia rolului actualului ministru de finanțe cu acela al lui Sully sau al lui Colbert. Și aceasta paralela trebuie înțreută cu vederea cu atât mai mult cu cât d-l Marsal a făcut-o la 10 ianuarie, adică cu câteva zile mai înainte de-a deveni ministru. Apoi greutatea situației cere în adevăr o capacitate financiară puțin obișnă. Nu este suficient a veni cu noul impozite pentru a pretinde că s'a ajuns la acoperirea golurilor făcute de război, în finanțele franceze. Sistemul d-lui Kozl, fostul ministru de finanțe al Republicei, nu se conducea decât de un singur principiu: găsirea de noul isvoare de venituri pentru Stat. Mijloacele la care se recurgea nu împozitau; esențialul era să se acopere bugetul. Și nu e o sarcină ușoară aceea de a se scoate de opt ori mai mult ca în timpurile dinaintea războiului.

D-l Marsal vede, și nu e om să năi aprobă, că noul program financiar al Franței trebuie să meargă înăuntru la mână cu principiile economice. Este nevoie de o mare producție, înă această producție de care Statul nu se poate lipsi, nu trebuie nici să stovăască mijloacele de activitate și de înșufleire ale nașunii, și nici să încurajeze fraudă.

Programul noului ministru de finanțe este expus în linii generale în Revue Politique et Parlementaire. Deși apărut cu o săptămână înainte de venirea d-lui Marsal la putere, nu avem nici un cuvânt ca să bănuim că autorul lui ar avea de gând să

nu-l urmeze. Dacă era bun pentru un alt ministru, de șigur că va fi bun și pentru cel care l'a fărut.

D-l Marsal pornește dela idealul diemăral opuse aceluia ale d-lui Klotz. Acesta din urmă reprezintă un sistem inchișitorial, care ar fi dus Franța la peire și pentru satisfacerea cerințelor imediate, ar fi silit toate resursele de bogăție; d-l Marsal, cu idel extrem de liberal, vine să înșugureze un sistem financiar, care va rope cu trecutul și va scăpa pe contribuabili de despotismul prusac, care, de câțiva timp, tunde să nu prindă în orbita lui, cu toată oroaia ce ne înșpiră procedeele germane, al căror prim efect este de a lipsi de demnitate și de volunță pe cetățenii unui stat liber.

Reformele d-lui Marsal sânt radicale. Pătruns de necesitatea adoptării unei libertăți cât mai întinse în activitatea cetățenească, noul ministru de finanțe intenționează să înțronizeze în materie de impunere, bazele următoare, proclamate de Revoluția cea mare:

- 1. Egalitatea tuturor înalțea impozitului, care trebuie fărut în proporție cu facultățile fiecărui;
 - 2. Adaptarea impozitelor cu măravirile poporului cărui se aplică și cu situațiunea lui economică; și
 - 3. Clauzite; căci, deși toți șantem consideră că trebuie să cunoaștem legea, d-l Marsal subordonează această maximă juridică, condiționat ca legea ca înșși să se pe înțelesul tuturor.
- Noul ministru de finanțe francez nu contestă pentru țara sa, ca și pentru toate celelalte țări latine de război, necesitatea unor contribuțiuni mult mai mari ca în trecut. Totul este de-a se ști cum să se stabilească impozitele, astfel ca să producă mult dar, să nu împedice creșterea avuției nașionale.
- Impozitul, s're a nu împedica ridicarea economică și prosperitatea țării, trebuie să nu atingă decât bogățiile acumulate, iar nici decum bogăția în curs de constituire. Scopul unui bun sistem de impunere nu este de a nimici capitalurile și de a oprî formarea lor; fără averi o nașune nu poate prospera, și este absurd a se erija în principiu ridicula maximă, care pare a prevala pretutindeni; nu va îmbogăți, dar plății impozitele.
- Pornind dela această ideie, sau mai bine zic, convins că un bun financiar nu trebuie să nesocotească prea mult principiile economice, d-l Marsal se ridică contra felului cum se aplică legea impozitelor asupra beneficiilor de război.

Scrisori din București

Un grup al intelectualilor

Crisa socială dominată azi a provocat o puternică mișcare de solidaritate pe profesioniști în domeniul muncii și de pe urma acestor tundașe s'a născut mulțimea de șiculate care strâng la un loc, pentru a putea lupta cu succes în revendicările lor economice, pe oamșii de același brează. Suntem la începutul unor puternice organizații a muncitorilor și în locul forțelor individuale de mai înainte atan azi față în față masivile forțe colective legate printr-o solidaritate indestructibilă. Realități noi își croiesc așadar cale, realități pe care nu le putem ignora.

Suntem în pragul unor radicale schimbări sociale. Convulziile războiului au determinat motivele unei societăți renouate și prefacerele sociale sânt încă în curs. Noul tendințe nu au fost încă suficient clarificate și doctrinele politice nu și-au căpătat precizarea tainică; de abia acum încep să se definească și să cuprindă în dibucile lor inițiale determinațiile necesare unei concretizări în lumea reală.

Mișcările muncitorești sânt fapte de care trebuie să ținem seamă; o puternică mișcare de împăcare universală sprijinită de enormele mase muncitorești devine tot mai mult o necesitate imperioasă pentru sufletele noastre ale tuturor. Pe deasupra hotărârile etnice popoarele își întind astăzi mâna de înfrățire pentru o coordonare a sforșilor și înșinarea rezultatelor lor înaintea general al omenirii. Din mișcarea aceasta, fruct al muncii intelectuale, înșeamă intelectualii. Și nu numai atât; lipsiți de organizare ei au năsat să se scape din mână conducerea maselor muncitorești care-i ignorează. Muncitorii au rămas singuri; intelectualii, răsleși, cu oșuniile lor disperate au ajuns într-o situație inferoară în ce privește remunerația muncii lor față de muncitorii manuali. Ceva mai mult; partidele socialiste au mers până acolo, năc au declarat manca intelectuală subordonată muncii fizice.

De aci mișcarea intelectualilor din Italia cari, pentru o acțiune solidară și imediată, constituindu-se în grup, au reușit să și impună drepturile lor în programele de partid ale socialistilor care le contestau.

Mișcarea intelectualilor din Franța mai întâi, din Italia mai pe urmă, au putea rămâne izolați. Din aceleași cerințe intelectuali din celelalte țări trebuiau să-i urmeze. În urma acestei acțiuni latine s'a aruncat și la noi idela unei coasitiri în grup a intelectualilor (V. Ideia Europeană din 1 Febr. 1920) și prof. C. Rădulescu Motru a primit să fie în fruntea lui.

Astfel vom avea grupate personalități literare și științifice, care până-cum erau despărțite de înștețele granite ale partidelor politice și care au făcut imposibilă o colaborare a energiilor noastre intelectuale. Coordonarea muncii intelectuale își va așta normal decât rezultatele, dacă partaturii culturale și susținatorii civilizației, lășând la o parte confesiunile lor politice, vor porni la o muncă care înaintea de toate cere sinceritate și cere obiectivitate. Căci a vorale și variatele chestiuni care-si așteaptă rezolvarea, impun înaintea de toate o cercetare amănunțită și imparțială din partea spiritelor deprinse cu noșuniile exacte și precise ale adevărului.

O grupare a intelectualilor nu e îndreptățită numai de revendicări profesionale și economice; o grupare a intelectualilor are o misiune cu mult mai înaltă: ea trebuie să se pună în legătură continua cu poporul și să stea totuși deasupra partimelor ce stăpânește masele și partidele politice în special. Dominând realitățile și curentele sociale, o grupare a intelectualilor trebuie să găsească formulele scoase din studiul riguros al faptelor și să îndrumeze mișcările populare și acțiunile difuze și sporadice într-o încoștestabilă tendință voluntară pe calea progresului umanității. Intelectualii trebuie să susțină jugul multor preoșari; cunosând frol istoric al împrejurărilor ei trebuie să desprindă liniile largi ale viitorului. Cunosând trecutul și bizuindu-se pe cunoașterea precisă a prezentului, ei poate anticipa formele viitoare ale societății și poate percepe noșele pe care se îndreaptă fără ezitare nevoia de mai bine a societății.

A fi intelectual, s'une d. Rădulescu Motru, înșemnează a te conduce după deprinderile muncii intelectuale; a recunoaște numai valorile care sânt înțemate pe adevăr; a te hotărî pe motive ce sânt clare atât pentru tine cât și pentru altul; a ține la o colaborare cât mai înțusă cu oamșii care admît principiile tale indiferent de granițele nașionale. Intelectualul este emancipat de sub troiențele inimii și de sub întereșele materiale. El vrea peste tot lumină; peste tot discupie. Politică de struț pe care o fac imperialiștii nașionaliști, cași politica regalotăristă pe care o fac idealiiștii proletari, sânt pentru el de o potivă de greșite. Mișcarea ca și iluziunea nu sânt forțe pe care se poate clădi. Politică trebuie să se clădească pe adevăr. De aceea adevărul trebuie spus fără înșojur.

Este drept ca profiturile exagerate realizate de asa numii corbi ai războiului să fie atinse de impozit. Pe-lui, însă, admis de al Klotz, tîndu, nu la impunere, ci la confiscare. Ori această confiscare, dacă e productivă primul an, reduce simțitor veniturile Statului în anii următori, prin faptul distrugerii a însăși materiei impozabile. Impozitul asupra câștigurilor de război aduce fatismente o scempires a vieții. De aceea d' Marsal, considerînd aceste câștiguri ca o bogăție acumulată, trece cu vederea originea lor dubioasă, și vede în ele un bun capital de impunere.

Astăzi o nevoie de supraproducție. Dar supraproducția are, la rândul ei, nevoie de capital. Capitalul este bogăția acumulată, de care un bun financiar nu se poate atînge fără a se îndrepta cu pași repezi spre ruină.

Noul ministru de finanțe al Franței vine, după cum vedem, cu un program nou, sau, fără să exagerăm, en un program foarte vechi. Desgrăvind principiile liberale ale marelui Revoluționar, D-sa voiește să desbare Franța de amalgamul de legi și instituțiuni francezilor, care-l complică rului administrativ de câteva decenii încoace. Simplitate și claritate, iată cele două principii, de care este cîndu d' Marsal în reforma ce întreprinde. Și aceste două principii sunt, cu toată situația excepțională de grea în care se găsește Franța din punctul de vedere financiar, suficiente spre a repune marea noastră soră latină într-o stare de prosperitate economică și financiară, care să-i pregătească o epocă de strălucire și dezvoltare în toate domeniile asămănătoare celeia pregătută de Sully și de Colbert, într-un moment cînd a ceea ce țara trecea printr-o perioadă extremă de critică.

Paris 1920.

(N. A. Ionesco, rue de Tarla 21 - Paris [VII-e])

O întrebare

Istoria Ardealului nostru este povestea crîncenă și dureroasă a unui lung martiraj politic.

Cine nu cunoaște fazele și peripecțiile acestui aprig proces de rasă, mai ales de la anul 45 încoace, să caute sentințele corților cu jurăți și dosarele temnelor de stat din Cluj, Vaș și Sighetin. Ele vor spune o fișă marelui al neamului nu stat pe banca acuzărilor și o fișă s'au stins în megalan închisorilor. Întrebăm acum: câți avocați anguri s'au găsit să se apărare Românilor întemnițați? Fa-cem această curioasă întrebare în interesul unei probleme statistice de conștiință și demnitate națională. Iată printruce:

La Curtea Marțială din Cluj de- curge marea proces politic al unui complet de Unguri conspiratori.

El bine, să știe toată lumea, că s'au găsit avocați români, unii chiar deputați în Parlamentul Românii în- tregite, cari au solicitat eliberarea și au primit să facă pe apărătorii acestor conjurați Unguri, despre cari avem problemele cele mai zdrobitoare, că- va strănuce legăturii cu biroul de spio- naj și de propagandă a lui Morby - an organizat o lătină revoluție mi- litară și civilă în tot Ardealul, pentru a spulbera stăpînirea românească și a relatarea vechea egemonie a Un- gariei milenare. Cu sufletul adînc scîrbit, denunțăm de-a îndată acest caz de prostiție națională întregii Români mari. În numărul viitor vom reveni și vom arăta cine sunt ade- vărâții pîngăritorii ai idealului, pen- tru care s'au vărsat atîta sînge și a- tem lacrimi.

(Tribuna - Oradea Mare.

VERHAEREN

Cu mare pompă în sala splendid decorată a Senatului din Bruxelles, printr-o ceremonie pe care regele și regina au onorat-o cu prezența lor, Belgia a sărbătorit pe Emil Verhaeren cel mai mare, și în același timp cel mai național poet al său.

Este un omagiu adus de întreaga națiune belgiană aceluia, care l-a în- suflet entuziasmul cel mai nobil în timp de pace, ca și în timp de răz- boim. Toate corpurile statului au par- ticipat la această serbare, organiza- torii și guvernul belgian însă au do- rit ca toți Aliații să participe la ea. Toate literaturile mari ale Europei au fost reprezentate la aceste ser- bări prin câte un scriitor eminent, iar Academia franceză a delegat pe Henri de Regnier.

În momentul, cînd în plin război un accident de cale ferată nuse cobo- it în mod brutal acestei vieți frumoase care s'au născut pe cele mai înalte culmi, Belgia era copleșită de suferințe.

Dela încheierea armistițiului, ea a fost preocupată de necesitățile celei mai urgente: trebuia să revină mai înțeles, ea n'a uitat însă pe acest mare mort și guvernul, luînd înfă- țura acestei apoteoze naționale, a dat ascultare unei dorinți generale a opi- niilor publice.

Este foarte frumos, că prima s'rb- ătore a păcii a fost consacrată poeziei, în această Belgie, care, nu fără dreptate, se putea scuza, că prac- tică cu prea mare exactitate precep- tul lui Chrysis: „Eu trăiesc din sunul bun și au dist' un limbajul frumos". De aci reiese că lucrurile s'au schim- bat și că țara nu a uitat cuvintele rostite de regele său la stirea sa pe- tron: „O aș spune nu trăiește numai din bogății materiale; patrimoniul său moral, înflorirea științelor, arte- lor și literelor îi asigură adevărata măreție.

Verhaeren a fost fărăndoială cea mai universală și cea mai pură glo- rie literară a Belgiei. El a fost pro- clamat de poet național. El a ceie- brat printr-un lirism admirabil patria și pămîntul patriei sale, câmpile și pădurile acesteia, țărînișii săi mi- sticoși, marea agitată, răurile puternice și poporul său stăruitor, muncitor și dărz. A iubit cu patimă Flandra sa natală, și ultimele sale versuri sau cel puțin cele mai pătrunzătoare d' ele, le-a consacrat pentru a celebra martirul de la Iser. Alături de poetul național, aflăm în Verhaeren un poet universal, un poet al omeniei.

Cela ce fernează culmea gloriei sale, este faptul că a aflat aceste me- dișonite și o nobelță fără seamăn pentru a cânta tuburilor, speranțele imense și confuze a le lunei mo- derne, murea și suferința acesteia, aspirațiile sale spre mai bine și re- gretale sale pentru un trecut, de care numai cu greu se poate degaja. El este iubit, el este admirat de-o lume întreagă, de oare-ce a fost expresia unor sentimente mărețe, pe cari lumea întreagă, le împărtășea, deoare-ce a aflat forma cea mai pătrunzătoare pentru lucrurile comune cele mai uni- versale a le momentului de față.

Dacă, dintr'un sentiment pur na- țional, Verhaeren a putut să se ridice până la rolul acesta mondial, o dte- regte această faptului, că a găsit să aleagă, ca expresie a cugetărei sale, limba franceză. Prin aceasta, viața lui Verhaeren dă compatrioților săi cea mai înaltă și cea mai prețioasă lecție.

Verhaeren era foarte mîndru de rasa sa Flamandă, recunoștea cu bu- curie intr'ăsea trăsăturile vechi, cam

Apoteoza unui poet.

barbare a-le acestui popor viteaz și stăruitor, care în împrejurările celei mai grele, a știut să-și mențină li- bertatea: limba și sufletul. Știa însă, că secolul de-șrăndul, Flandra a ex- primat aspirațiile sale cele mai înalte în limba franceză.

Îl s'a reproșat adeseori că în ver- surile sale a făcut oarecari violări limbii franceze, fără îndoială, limba lui Verhaeren nu este clasică în ade- văratul înțeles al cuvîntului, în rit- mul său puternic, ea are o nuanță aspră și dărză, cu toate acestea nu este lipsită de-o grație, de un ton dulc, care îi aprține numai lui, și cari nu scapă de grația ordii, de a- ceeaș calitate de acelaș pur franceză, ca aceea a unui Gerard de Nerval.

Trebuie să recunoaștem, că Ver- haeren păstrează întotdeauna un șer- scent străin, tocmai în faptul acesta însă constă originalitatea și puterea sa de atracție. El a introdus în li- teratura franceză unele ritmuri, unele forme de a cugeta și de-a simți pe cari nu le avea și cari provin dela o altă cultură, îmbogățind astfel li- teratura franceză cu frumuseți noi.

Să ne lîmăm însă de-a crede că a- ceta era scopul urmărit de acest simbolist; inventatorul acesta de ri- murii noi avea o admirațiune ne- mărginită pentru limba clasică pură. Îmi aduc aminte de o plimbare ce-am făcut cu dînsul în parcul Saint Cloud, pe timpul cînd lucra la *Hélène de Sparte*. Reclame de Cornelle. „Ah! Cornelle, exclamă, este un maestru, cel mai mare maestru; ambiaja mea este, de-a da teatrului ceva în aceeași simplitate clasică ca Cornelle.

Tragedia sa *Hélène de Sparte* (în care aflăm de altcum multe frumuse- ței) este departe încă de simplicitate Corneliană. Cînd citim această tragedie, care a fost reprezentată la Bruxelles cu ocaziunea serbărilor, e bine să ne amînim de dorința poe- tului. Trebuie să zărim în această as-pira- ție spre clasicism, care a ob- sedat pe toți romanticii.

Acest Flamand, ca și alii compa- trioți renumiți și săi, ca Rubens, Van Dyck, știa că Franța clasică, mește- nitărea Italiei renăscute, își înde- plinește întotdeauna misiunea istorică, civilizînd pe tîrii barbare. El și-a pus talentul și ardoarea sa de pri- mitiv în serviciul a tot ce reprezintă cea mai veche civilizație a lumii și în această constă valoarea unei arte barbare și în același timp rafina- tă, spontană și meditată, foarte ve- che și în același timp foarte nouă. Avea ceva din navitate creștă a lui Brenghel, însă el a pus această nai- vitate în serviciul tradiției civili- zate. Fără îndoială, că n'a voit și a- putut să fie sclavul și imitatorul a- cestuia. Înțelegea că această tradi- ție trebuie reînnoită, era hotărât însă să facă toate sforțările pentru a res- pecta legile sfînte, legile eterne ale acesteia. În reviste a publicat câteva studii asupra artiștilor Fla- manzi, pictori și sculptori, cari au lucrat la Versailles: sub conducerea lui Le Brun. În această procedură era mai mult decît o trecere de vreme a unui artist învățat. Verhae- ren se recunoștea în acești maeștri obscuroi, Flamanzii nu denaționalizați, ci politici și influenși de cultura franceză. El nu denega rasa și națio- nalitatea sa, era mîndru de țara sa și credea în viitorul acesteia, a înțe- les însă că această țară avea nevoie de lumina intelectuală a Franței, că- rela de altcum putea să-l aducă ele- mente de forță și întinerire.

De acela umbra sa trebuia să fie

fericită, că literatura franceză a fost reprezentată cu ocaziunea acestei apoteoze naționale de Henri de Ré- gnier, evocatorul vechel Franței, pito- rească și colorată, grațioasă și sa- vantă a acestei Franțe a secolului al XVII-lea, în care Flamanzii ca Ru- bens, Philippe de Chamogne, Des- jardus, Edelinck, Vleughels, Vanloev, se simțiau stăt de bine.

Ar fi bine ca Flamanzii de azi să asculte această lecție și să înțeleagă că cultura franceză este primitoare și generoasă și că, departe de-a fi rivalul sau dușmanul lor, le oferă mijlocul singurul mijloc pe care-l poate oferi miilor popoare dispre- țurului său, pentru a intra în comu- nație cu cultura universală.

Acesta este sentimentul de care era stăpînit Verhaeren. Cînt-va ani înainte de izbucnirea războiului, Ger- mania intelectuală a voit să și-l ane- xeze; nu există limbaj pe care să nu-l fi copleșit. Ea ofera de-a-l con- sidera nu numai de cel mai mare poet de limbă franceză, ci de singu- rul poet de limbă franceză, a cărui artă este originală și sănătoasă, „cînt în esența ei germană". Ver- haeren accepta complimentele, ofer- tele de traduceri, însă a se găndi însă la ele, iar în momentul cînd războiul izbucni, el rupse legătura cu amicii săi din Germania în mo- dul cel mai simplu și cel mai for- mal. Din ziua de 4 August 1914, poetul care consacrase atâtea poeme fraternității universale, nu se mai găndea decît la război, la războiul stînt, la războiul necesar. El voia să fie poetul urei, poetul războiului; el care lubea odna mai presus de toate, fu un propagandist neobosit. Merse în Franța, în Anglia, în Eve- nia, pentru a duce cuvîntul său lu- suflețit, pentru a desiere măreția și mizeriile țării sale și ale țăriiilor aliate. El trăi cu intensitate viața ne- liniștită și dureroasă a Parisului d- a timpul războiului. Numai alcea, spu- nă dînsul, se stăte într'adevăr răz- boiul și măreția sa dureroasă". De asemenea — și Belgienii au simțit-o aceasta cu multă emoție — Parisul și Franța întreagă s'au asociat cu toată inima la apoteoza pe care compa- trioții au făcut-o celui mai mare poet al țării lor. Acest mare Belgian este un poet francez și cele două națiuni, unite în mod inelionibil prin greută- țile acestei păci laborioase, precum și în frământările luptei, l'au celebrat, printrune de acelaș admirațiune și de acelaș delu.

(Le Figaro).

Aniversarea lui Wilhelm al II-lea exaltează pe pan-germaniști

La 27 Ianuarie, cu ocazia aniversării a 61-a dela nașterea împăratu- lui Wilhelm al II-lea, temându-se de o răscoală prevăzută de amici împă- ratului, guvernul a-nunșat mitraliere în apropierea min sterelor.

Ziarul „Vom Ärtz", critică generosi- tatea dovedită de guvern față de ex- suveran, acordându-l o pensie de 100 milioane marci.

Ziarele pargermaniste, la rândul lor, celebrează cu entuziasm rolul și caracterul lui Wilhelm al II-lea.

„Lokal-Anzeiger" scrie: „Impăratul meditează seceruri mărețe și nobile".

„Reichspost" adaugă: „Milioane de inimi germane, bat pentru împăratul Wilhelm".

„Krenz Zeitung" scrie: „Partizanii lui Wilhelm al II-lea știe că monarhia va fi restabilită în Germania".

Iar „Deutsche Zeitung": „Poporul oțtează după reînlocuirea împăratu- lui. El nu s'a bucurat de libertate, decît în timpul cînt a domnit împă- ratul.

(L'Echo de Paris).

Urei și șovinismului unguresc să-i răspundem la fel

Am stat de multe ori pe gînduri și n-am știut cum să calific nedo- sebreba pe care românii o face cînd e vorba de corectarea vrenul local public. Fie prăvălie, fie restaurant sau altă întreprindere, românul l-a călcat cu aceeași nepăsare pragul, fără să-l stînchisească faptul că pro- prietarul localului e Român ori nu.

Și aș fi trecut mai ușor cu vede- rea peste a'est fapt, dacă n-aș fi văzut atâtea prăvălii românești bei- cotate pe lângă această nepăsare ro- mânească și de șovinismul și ura cu cari le oculesc streinii.

Ua caa destul de grător nu-l oferă următoarea scrisoare pe care o re- producem întocmai:

S'întale Domnule Redactor,

Vă rog să bine voii a aduce la cunoștința publicului român din Brașov următoarele:

Nu sunt frizer de meserie. Am frizeria în Strada Lungă Nr. 52. În frizeria mea am îndrăsnit a pune o burtă a României pe perete. Și ce se întâmplă? Ooserv în timp scurt că mușterii mi se împuțnează. Am în- ceput atunci să-mi critic lucrătorii.

Înainte de a pune harta pe perete, unghii n'au știut că eu sunt român, de oarece vorbesc limba ungurescă perfect. De atunci însă decînd am văzut harta pe perete a început unul decînt unul să mă întreb: Ce-l die Duracu damnesta ești Român, am crezut că ești Ungur. De atunci nu

mai vin la mine; din întreaga clien- telă mi-a mai rămas cel mult 25 de procente, pentru că eu, ca Ro- mîm, am pus harta româniei pe perete.

M-aș ruga deci ca și publicul ro- mîn din Brașov și provincie să ră- punde la fel și în loc decînt decînt pe streini, să se aprîine pe noi, căci a- bia suntem în Brașovul nostru patru frizeri Români, dintre cari nu prea putem zice nici unul că avom vr'un sprîjin din partea românilor.

Domnule Redactor vă mulțămesc pentru ostentia ce o aduceți pentru mine.

Dimitrie Duracu
Frizer

E un glas acesta al unuia din cei mulți, loviți de nepăsarea românească. Și până cînd nu vom răspunde acestor glasarri eari cer dreptate, în zadar vom vorbi despre înstăpînarea românească peste orașe prin creșterea unei clase de industriași și negus- torii români.

Căci ori ce glas răsună în postiu până atunci, până cînd propriile-ți fapte îl fac să amuțesc. Iar scri- soarea de mai sus, pentru cine e în stare și vrea să înțeleagă, însemnează cu mult mai mult decît o simplă scrisoare a unui frizer.

E vorba aci nu numai de o cen- tra-măsură față de purtarea ungurescă, ci în primul rînd de o datorie națională.

Alegerile din Statele-Unite

Un adversar al Românilor candidat

După alegerile din Franța pentru presidenția republicii, alegerile pen- tru președinția Statelor-Unite pre- ocupă lumea întreagă.

Pe noi Români, mai puțin. Dar iată că un nou candidant, ne face să ne înteremăm mai de aproape.

E Herbert Hoover, Numele poate să scape unora; vom aminti noi însă de el: Hoover este fostul aprovizionator al Belgiei și al țăriiilor eliberate. Nouă, românilor nu este cu totul antipatic, fiind-că ne-a urmărit cu dușmănia sa și ne-a ne- derăpățit.

Iată cum îl descrie biograful, unul din marile ziare parisiene „L'Eche de Paris":

„Inginer perdut în Alaska, războiul îi compromisese întreaga întreprin- dere. Debarcă la New-York și areva sa creșcu ca ciuperșile. Iată-l înșăr- cinat să aprovizioneze Belgia, apoi — după armistițiul să aprovizioneze țăriiile liberate și țăriiile dușmane.

Opera sa de cumpărător transpor- ter distribuitor nu merită, probabil, de cel elogi. Dar ce să zici de po- litica sa — căci a vrut să aibă una — dacă nu că optitudinea sale comer- ciale au pus piedecă priceperii sale asu- pra evenimentelor și oamenilor? Con- siliiul suprem datorește lui Hoover e- rerle sale cele mai proteste în Un- garia și România.

Di Hoover s'a depărtat furios din Europa care nu l'a înțeles! — zice cu irenie ziarul francez — și dacă el consimte încă să-l expedieze câte- va ajutoare în natură, el proclamă că, pentru ea, era împăcării a sosit".

Hoover a fost unul din colabora- torii asidui ai președintelui Wilson. Se pare că această candidatură nouă s'a ivit tocmai fiind-că realezarea lui Wilson e compromisă.

Constatări politice

Ca răspuns campaniei pornite împotriva consiliului Dirigent de către o parte a presei din București, în care și „Renasterea Română". — „Zia- rul „Patria" face următoarele con- statări:

Demagogia cu intriga disere- ditoare și-au dat mîna și-au în- cinș dansul morții în jurul C. D.

Nu mai demagogia poate să fie calificată aceluia cari știu bine, — pentru că n'au fost stein- tint de mersul C. D., — că în curînd se va desființa și totuși în ora a 11-a, se arată bărbă- toși și plini de îngrijorare că va mai trăi câteva clipe. Dacă n'ar fi demagogie, ieșirea lor violentă de asidzi, ar fi trebuit să se producă ieri; dar pe a- tunci C. D. prindea bine.

Nu mai demagogia poate să fie calificată aceluia lar cînd știu bine, că o instituție care a avut toate prerogativele unui guvern, nu se poate desființa bătînd din palme și că dacă și trăiește faza de tranziție, nu este nîel un pericol pentru ni- meni. Dar trăim epoca dema- gogiei, cînd cu succese ieftine se cîștigă mult și scump....

...Consiliul Dirigent a intrat în domeniul istoriei, unde înz- dar încearcă să-și trimită să- gețile cavalerii de industrie politică.

Consiliul Dirigent și-a încore- nat opera cu marile serbări uni- versitare dela Cluj.

FOILETONUL GAZETEI TRANSILVANIEI

Sunt orb și schiop și ciung...

Sunt orb și schiop și ciung,
Sunt robul
Revoitelor ce mult mă coe
Și-al schilavelor stări pe loc...
Va trebui, cu chinuri și cu sferjări barbare,
Prin noapte, cu gîndirea să-mi spintec o cărare
Și-in ședere-mi lungă, nostalgică și grea,
Cu răsvrătito mi creer
De-acuma să cutreer,
Pămîntul făr' de lege ce nu-l mai pot umbra...

Aici în casă,
Supt, ghemuit pe masă
În noaptea ce pe cranii mă spasă,
Va trebui să mă frîmînt mereu
Pentru-a clădi un univers al meu,
Cu creerii sălbatoci și nebuni,
Flămânzi încă de lupte și furtuni...

Cu luți, prăpăstioase capricii de nebun,
Va trebui s'adun,
Întregul foc ce-odată a coborât din soare
Și 'n setea-mi topitoare,
Cu tot nesăzu-mi orb,
În carnea torturată, în creeru-mi să-l sorb,
Să-l sorb și să-l amestec cu-a creerului lavă,
Cu-avînturi și cu sînge din inima-mi belnavă,
Ca să rodească roșii, sălbatoci gîndiri,
Ce-er preschimba-a cenșe palatele de zbirii.
Și vor aprinde lampe în besna din bordee,
Pentru-ale carer mese.
Din holde nou eusee,
Ca mâne,
Vor coace în euptore a sănătății pâne,
Curată, albă, moale izbăvitoare pâne...

În casa mea săracă, ne 'ncăpătoare, scundă,
Minută de minută, secundă de secundă,
Va trebui să simt,
Va trebui să văd,
Ce-a mai lăsat din mine al vremilor prăpăd...
Cu un demoni fînd,
Va trebui să prind

În fuga-mi de fire de cerneală
Poveștea dispărușilor etoi,
Pe care li pîngesci voi
Și 'n cari atîți aruncă cu noroi...

O, trupul meu de arși...
O, ochi imenzi și dulci ce-aveamii.
Erau duiosi, adânci,
Ca două lacuri între albe stîncii...
Acum sunt putred, mut și părăsit,
Odaia-mi sură, ca un schiob,
Închide-un paiaș eremit,
Ce nu mai are nici un Dumnezeu
Și car' rigid în patul lui vech-ză,
Ca 'ntr'un sarcofag într'un muzeu...

Ah, ochii mei!..
Cum mă purtau spre nordul alb, spre sud,
Spre est, spre vest,
Cînd Alpii cu-al piept gigantic, crud,
Îngăduiau din vîrf de stînci
Să li rostesc spre vîlle adânci,
Sau cu privire mîndră, îndrăzneță,
Să li ridic orgolios spre zările de gîiașă
În care fruntea albă și-o înalță
Imenz, rigid, nepăsător Moablaclul...

Ah, ochii mei,
Ce triști, ce luminoși, ce grei,
Erau în furtunoasa și cînd l-am pierdut...
Prin neguri ca un mut șacal,
Priveam aprins,
Cînd li s'a stins
Lumina tînră, divoratoare
Ca fuga unui foc bengal...

O, foc fără delege,
Nu țî-ai putut mai bine — alege,
Un loc prin sinu-mai stîng? —
O, foc nătîng,
Va trebui să chinul, să mă plîng
O viață 'ntregă...
Și umbrele de zimbet, în rictus s'or schimba,
Păduri de spini vor crește de-acu 'nșinea mea,
Căci s'au căscat prăpăstii pe drumul către culmi...

...
Ce magice medallii,
Mi-ar mai putea 'ndalci,

Barem o tristă zi,
O scurtă, mititică, copilărească zi?...
Am fost volnic și tînar și frumos! —
Și-acum, acum?...
Mi-e inima bucată grea de scrum
Și tot 'n jurul meu se 'ntunecă și 'nglăieșă,
Viață!...

M'ai strîns grozav cu ușa,
Dar acum,
Viață, cu dispreț și-arunc mînușă, —
Cu ură și dispreț și-arunc mînușă!...
Dar, poate-odată 'n vremei mai bune,
S'o lumina
Și soarele 'n apus
Cu raze arzătoare de nespus
Pătrunde-va prin geamurile mele,
Pîn în negrele perdele
Și va umplea săraca mea odăe
Și 'n ultimele-i fulgerări de sînge,
În scaunu-mi de pat,
Încetșor m'oi stînge,
Fără dureri, fără dorinți m'oi stinge...

Sunt orb și schiop și ciung,
Orice minut îmi pare-ășa de greu,
De mut, de lung,
De simt, că n'o s'ajung
Să văd cum brusc se gată,
Viața asta grea, neghioabă blestemată!...

Sunt orb și schiop și ciung
Și ca și min', gîndirea-mi: earbă, sechieapă, ciungă,
Dar singur doar un picur dia groasnicul ei fluid,
O s'ajungă,
Spre-a otrăvi ce clima universal... ..

Sunt orb și schiop și ciung... ..
O, moarte de-aș putea să te alung,
Cu groasnice gîndiri de foc,
Cu roșii, adobitoare, libere gîndiri,
Cu cari s'aprinde întreg pămîntul
Și-apoi să mă resfir în lung și 'n lat,
Ca vîntul!...

M. Cetrny.

Faina se scumpește din nou Unde e corupția?

Intregă populația orașului Brașov este adânc consternată de noua urcare a prețului făinei. Asupra motivului de urcare domnește un complet mister.

Realitatea este aceasta: până deunăzi chilogramul de făină distribuit de comisia de aprovizionare costa 5 cor., de câteva zile costă 9 cor., și ni se pune în perspectivă că la proxima împărțire de făină firma Fromm și Seewald va cere 11 cor. pentru chilogram.

De ce? Intrebă toată populația Brașovului: de ce? Firma Fromm și Seewald argumentează astfel: transportul făinei dela Arad la Brașov a întâmpinat imense greutăți și a trebuit să se plătească special peste 120 mii coroane.

Cui s'a plătit? Impiegaților C. F. R.? Să se pornască cercetare imediat, și cece s'au lăsat mituiți să-și primească pe-deapsa. De alta parte este o

chestie de onoare a impiegaților și dacă ei nu sunt vinovați să pretindă numai deosebita reparație, pentruca numele lor să nu fie pătat.

Mai este apoi și o altă socoteală. Chiar dacă s'a plătit suma asta mare pentru cele nouăsprezece vagoane de făină, comisia de aprovizionare județeană nu era justificată să ridice prețul făinei nici cu o coroană întreagă! Pentru că ar fi trebuit să se dea 190 mii, ca să se ceardă 6 cor.!

Intrebăm cu o insistență de înțeles: cine este vinovatul? Este impieगतul ceșterii, firma Fromm și Seewald ori comisia de aprovizionare? Populația Brașovului este nedumerită asupra cauzei de scumpete a făinei și pretinde lămuriri. Să se documenteze până la ultimul ban cum s'a operat cu transportul, pentruca să se înlăture bănuielele populației agitate.

Apel către funcționarii români

— în vederea organizării în Sindicat profesional —

Din moment ce s'a înfrunghiat idealul tuturor românilor prin înființarea României mari, din moment ce Ardealul și-a reluat locul la sânul mamei sale, din moment ce toate autoritățile publice, cari încheagă surtele statului s'au prelat, s'a simțit numai decât necesitatea arzătoare a funcționarilor români.

An și alergat cu mândrie români din toate părțile a se înrola în serviciul frumosului stat, condus în primul rând de sentimente nobile, disconsiderând mulți din ei chiar posturi mai grase și mai rentabile, numai pentru a pune umărul la susținerea și propășirea lui, așa încât astăzi putem număra un număr destul de frumos de funcționari. Am alergat la serviciul statului, deși ni-se ofereau salarii ridicole; ne-am așezat pe muncă ca dragoste și abnegație, lăud în considerare greutățile ce oru la început de înfrunghiat, așteptând trecerea zilelor de reculegere în speranța, că avându-se în vedere rolul funcționarului în prosperarea și bunul mers al statului, se vor strădui aceia cărora le-am răspuns la chemare cu muncă, a ni-se ameliora și nouă șeră, a nu fi nevoiți să îndurăm mizeria, care demoralizând funcționarul, demoralizează însuși statul și a nu fi nevoiți ca în tot momentul, îngrijăți de ziua de mâine, să plângem și să strigăm după o bucată de pâine mai bună.

Însă a trecut anul. Trăim din zi în zi și s'a scumpit și se scumpește îngrozitor, iar învârtul nostru de câștig a-celal, fără a se fi făcut sau a se face ceva în această direcție. Că funcționarul în fața de acum poate exista și că până când mai poate exista nu se treabă nimică.

Pară că tot entuziasmul de consolidare și naționalizare a celor cari s'au pus în fruntea instituțiilor și a statului, s'a stins. Totul ce s'a făcut, s'a făcut în primele zile ale tranziției — și s'a făcut mult — sub îndobolul sfânt al dragostei de neam și patrie, însă această muncă desinteresată pe tărâmul naționalizării a în-

ceput să stagneze și de un timp începe să se facă nimica pentru înmulțirea funcționarilor români, obținându-se cu teji și gti și căile ferate și poșta și celelalte oficii în mare parte în mâni străine.

Deci după un an de zile, văzând că în nici un mod nu putem ajunge la rezultatul dorit, am început a observa și noi, ceva-ce alții de mult au făcut, și sindicalizarea funcționarilor. Nu s'a îngrijit și nu se îngrijește nimeni de soarta noastră, dacă noi înși-ne nu ne vom îngriji. Și în zadar vom plânge și ne vom zăcutăia zi de zi, dacă nu vom găsi forma un trup și o voință: un sindicat al funcționarilor români.

Ast-fel prin noi înși-ne ne vom putea apăra interesele, atât ale noastre, cât și ale statului, ajutându-ne unul pe alții în lupta existenței, căutând mijloace mai ușoare de trai și luptând mai cu ușurință pentru propășirea clasei funcționarilor, ridicarea prestigiului ei în ciuda aceluia cari ne privesc cu ochi de hienă, așteptând zdrobirea noastră morală și respirarea răndurilor noastre.

E timpul deci — pentru ca să nu întârziem prea mult — ca fiecare funcționar român să caute conlocarea și consolidarea cu acela cu cari de-opotrivă suferă, ca într'un glas și cu o voință să s'jate soartei lor înșiși.

Să ne dăm deci mâna unii cu alții, pentru ca să formăm de fapt acei grup de funcționari, cari numai uniți pot înfrunta mai cu ușurință greutățile, pe cari ori cât le-am trambujat, nu găsc răsunet la acela deia cari așteptăm multe, însă cari neînțelegându-ne necazul și mizeria, își uită de noi.

Să formăm deci un sindicat și cred că nici unul din colegii nu va întăria de a se face membru, atunci când va începe a lua înțeleg, și când li-se va cere aceasta, fiind-că numai grupajii vom putea lupta unul pentru toți și toți pentru unul.

Un funcționar.

Ședințele Parlamentului

— 9 Februarie 1920 —

Camera. — Deputatul Enescu denunță agitația la sate pe care o face „Liga Poporului”. Se îndeamnă populația la revoltă. Orator spune: nu vă jucați cu focul că puteți eși cu mâinile arse!

Di Stimon Măndrescu citește un proiect de lege prin care se modifică art. 81, 82, 83 și 84 din legea învățământului universitar. Cere să nu se mai facă numiri conform art. 81.

Di ministru Boicea spune că aceste proiecte de lege trebuie scrise până la alcătuirea unei dtpă normale și referințele tuturor universităților. Cât privește numirile se vor face conform legii pe care ministrul a jurat că o va respecta.

Camera respinge urgența cerută de d-l Stimon Măndrescu. D-l ministru Lupu depune proiectul imobilizării ceralelor și cere urgența. Camera încuviințează.

Interpelări: Di Georgescu (Tulcea) interpelează asupra refugiaților români la Tiraspel care așteaptă de atâta timp permisiunea de a trece Nistru pe când s'a dat voe trupelor denicliste — cari au fugit orori la Tulcea — și refugiaților streini din Odessa să se adpostescă. Descrie sărăcia și mizeria populației Dobrogee unde au fost adușoșii oapeți nepoști și. Cere măsuri de îndreptare a situației.

D-l ministru-presedinte ad-interim St. C. Pop spune că guvernul a fost sollicitat să primească fugarii, cari în număr de 1000 au fost lasați pe teritoriul nostru. S'au luat măsuri care ei să fie sub control românesc și îngrijii de aliați. Sânt două zone în cari se află refugiații.

1. Tiraspel-Ovidiopol sub controlul Mareșii Cartier și 2. Dobrogea sub controlul ministerului de război. Trupele polone și grecești n'au fost lăstate să debarce, ci au fost transportate cu mijloacele oferite de Polonia și Grecia.

Promite că guvernul va avea grijă deosebită pentru dobrogenii ca suferințele lor să nu se mărească.

D-l Virgil Madgearu interpelează în chestiunea modului cum s'a făcut transformarea Băncii Generale ai cărei capital era: 6 milioane streini, și 4 milioane românesc.

Banca, care era un focar al germanismului, ar fi putut fi transformată într-o citadelă economică românească. Trebuia lichidată, conform dispozițiilor legale, numai capitalul strein și banca să fie scoasă de sub sechestra lichidată apoi acționarilor libertatea de a hotărî.

Care ca să se încheie gestiunea financiară a sechestrelor — judecării și să fie un control riguros ca să nu fie latinsă onoraia jurei din felel cum a fost administrată averea streină.

D-l ministru St. C. Pop citește raportul instanțelor judecătorești în această chestie. Transformarea băncii s'a făcut nu de noi ci în urma cererii membrilor Consiliului de Administrație în înțelegere cu ministrul și atâzi capitalul se găsește în mâni românești. Statul are un puternic stoc de acțiuni.

D-l Madgearu se declară nemulțumit cu explicațiile d-lui ministru ad-interim la justiție. Cere guvernului să precizeze măsurile lise sa vor lua pentru salvarea onoarei țării, ca să nu se mai repete pe viitor astfel de operațiuni de către persoane ce terorizează justiția. (Protestări la liberali: Rudine! Retrageți cuvântul).

D-l Madgearu. — N'am insultat magistratura. Cere din nou măsuri să ia statul parte la astfel de întreprinderi în măsură mare când o vorba să fie lichidată.

Di St. C. Pop, ministru ad-interim la justiție, — declară că pe viitor se vor putea pune stăvilă ori-cărui încercări de abuz. Avea gata un proiect privitor la aut-fel de întreprinderi și-l vom aduce în curând în discuția Camerei.

Di Piliță citește raportul Comisiei pentru refacerea zonei de război Oltuz, Mărăști și Mărășești. Camera îl votează.

Se fac apoi comunicări în chestia rehabilitării condamnaților, a îmbunătățirii soartei magistraturii, a cărbunilor cari se găsesc la comercianții și nu acolo unde lipsește; apoi la instigările la greve.

D. Petrescu Comneni adresează ministrului de industrie o întrebare relativ la pensile și rentele ce se cuvin acelor isbiți de invaliditate, care se urcă la 8 lei pe lună, întrebându-l ce măsuri înteplege să ia pentruca acești pensionari să poată face față greutăților vieții.

A doua întrebare o face apoi cu privire la numărul considerabil de prizonieri români ce se află în Germania, și anume 80 de mii, cari sunt supuși la un tratament mizerabil.

D. Buzdugan, Basarabia se interpelează în privința diferitelor abuzuri ale jandarmilor în Basarabia.

Părintele Ghilezan adresează băncii ministeriale rugarea băbășienilor relativi la reducerea arenzei pământurilor expropriate și a ridicării amenzilor ce s-au dat tărânilor bănăeni, uniori de câte 10-12 mii de coroane.

Ședința se ridică la ora 6 seara. Senatul: Di Emil Petrescu (liberal) vorbește de bloșivismul în Rusia, de chestiunea strătorilor cum a fost rezolvată de Consiliul suprem, de bogăția țării și de pericolul că nu s-a dat atenție înăsmănțare. Interpelează pe di dr. Lupu, mi-

nistrul de interne, în chestiunea combustibilului. D-sa ca primar a comandat 13000 vagoane de lemne; ce s'a făcut cu ele?

Di Mihalache răspunde că cu di Petrescu nu putea lucra de oare-ce aduce înviauri că lemnele au fost doșite de ministrul de interne. E înxeat. În vremea primăriei d-lui Emil Petrescu, d-sa a dat sumărilor jidani, însume cantități de lemne; avem documente prin cari acești sumărai au vândut lemnele fără a respecta contractul cu puștria.

În ce privește exproprierea de vor fi rezolvate în 1920. Leberali au expropriat 2 mil. 490.000 ha. Comisia agrară lucrază pentru a mupla lacunele în această chestie, fiind-că au rămas pînă la 346.000 ha. Se dă jandarmilor oști gămanți și seminte, ca și arendașilor oști arendașilor — în vederea lucrării cât mai ușure.

În primăvara aceasta se va să cteu este sau nu împotrivă lui. Obștile se vor dizolva.

S'au adus autorizația din Ardeal și se vor mai cupăra, lucră va începe cu răvna la primăvară. Vom aduce și vite din Ardeal, fiind-că grupurile economice cari au existat până acum între noi și Transilvania vor fi desființate.

Trasul român va fi mulțumit că l se boază, real, se gije și nu degeaba și-a trimis reprezentanții săi sădevărăți.

Di D. Lupu, ministru de interne răspunde d-lui Emil Petrescu în chestia lemnelor. Cere 13.000 vagoane din Ardeal n'au sosit, fiind-că primăria s'a obligat să dea vagoane de transport. La direcția c. f. n. nu există o avemenea cerere. Lemnele n'au ajuns și n'el nu s'a făcut ce trebuia.

Cereți apoi administrația comunală trecută în privința aprovizionării. Di Emil Petrescu a refuzat aprovizionarea oferită de proprietarii ce 6000 lei vagonul de grâu fiind-că d-sa avea ce cuva cu sindacatul mărășilor cari ofereau cu 10.000 vagonul de grâu. D-sa figura în acest sindicat. Iată de ce d-l Emil Petrescu n'a primit oferta cu 6000 lei și Găpăria a rămas fără făină. Este o crimă nemai pomenită ce s'a făcut liberăli. (Apuzare vii).

Di Emil Petrescu vrea să se pună la adăpost prin contractele încheiate.

Di ministru Mihalache întreprinde de ce-și preferă oferta sumărilor față de aceea a obștilor.

Di Emil Petrescu: Di Mihalache, spre este mult înțeles multor funcționarilor.

Se naște un tumult. Senatorii blocului protestează împotriva cuvătelor d-lui Emil Petrescu.

Incidentul e în bis, doră ce di Bajor declară că nu po te lise și se aduce învârtul scandaloase în adunare.

Di Piliță dă lămuriri în chestia sindacatelor, cărora le aduce ologii de a fi aprovizionați Capitala. Spone că populația are pâine cu 1 lei kg și deci sindacatele și-au făcut datorii.

Di C. Radu cere lămuriri de ce A. S. Principele Carol nu vine între senători.

Di președintele Bajor spune că A. S. Regală l'a declarat la serbările dela Cluj că este foarte ocupat și nu poate lua parte la ședințele Senatului.

Curs în limba maghiară

pentru viitorii focari ai C. F. R.

Primim următoarele:

Domnule Director!

Cred de interes general a vă comunica următorul fapt:

Cum se lucrează la unificarea administrativă a căilor ferate:

D-l Șef al deputatului de mașini din gara Brașov solicită Școlii de Arte și Meserii, o sală spre a da un curs, tinerilor ce vor a deveni focari în C. F. R. Logic era ca acest curs să fie predat în românește, între căi toți funcționarii C. F. R. din Ardeal au fost avizați cu în termen de o săptămână să se instaleze stăpînării Românești în Ardeal, termen care a expirat de mult, și posedă limba de stat, limba Românească. Ei bine d-l Șef S. J. funcționar în C. F. R. după un an expirat, nici că s'a gândit măcar să înceapă a învăța românește și mai mult încă prin atitudinea sa față de subalterni săi, contă al face să nu o facem nici el. Căci d-sa are să zicem ceterenza a preda cursul de focari în ungure, te tinerilor mențiți deveni focari în căile ferate române, d-sa însuși fiind funcționar al statului Român și uzând încă pentru aceastăde sala unei școli Românești. Pentru un astfel de tipu, tologia direcției C. F. R. dela Cluj, ar putea fi și ea de vină. Elemente românești sunt destule în vechii regat de se pare că direcția din Cluj ar avea o elabocine, ce să zicem, pentru a eși streini, care își permit a refuza jământul de credință către stat și să disconsidera limba Românească fiind în jurul lor o atmosferă dăunătoare intereselor neamului Românesc. E ceva care desurazează pe mulți cari cu drept cuvânt se întrebă: care o fi cauza că d-mii dela direcție menționate pe acești streini cari se încăpăținează să ignorează că Brașovul e la țara românească și ț țaji primice lefuri de la Statul Român. E timpul în această stare proastă de lucruri să faceteze și să se lucreze realmente și cu bună credință la unificarea administrației căilor ferate române din toată România întregită.

INFORMAȚIUNI

În chestia teatrului Apollo. Aseară la ora 5 s'a prezentat la prefectura județului o comisiune de 14 aleși de către membrii Casinei române din Brașov pentru a obține dela di prefect dr. Baulescu procura de a face proces lui Rosner care se erijează în proprietar al edificiului teatrului Apollo.

Ozi, deși di prefect era anunțat că precis la ora 5 eri, se va prezenta această comisiune compusă din fruntași ai societății românești din Brașov — d-sa nu a venit la prefectură.

Faptul a dat loc la vii comentarii și la proteste. Comisiunea probabil va lua altă nău și va încerca cu orice preț să facă lumină în această chestiune.

Membrii Comitetului județean din Capitală, au avut Duminecă o întrunire în care a participat și di I. Marin. S'a discutat chestia amănării proiectului de lege al unificării bisericii, proiect votat deia de Senat. S'a adoptat rezoluția de a se cere retragerea proiectului, sau — după pîrerea d-lui Maniu — să se însereze un amendament, după care unificarea, fie chiar votată, să se amâne pe mai târziu și alegerile episcopale din Ardeal să se facă conform statutului organizației.

Zua de 24 Ianuarie a fost instituită ca sărbătoare oficială a unirei tuturor Românilor.

Respectarea prețurilor maxime. Măcelarii și cărnății Brașoveni, întruniți în adunare generală, au hotărât ca în începere de 11. Februarie a. c. să respecte prețurile maxime. Onor. public consument este rugat de a nu cumpăra cu prețuri mai înalte, ci numai cu prețurile fixate de autorități, iar pe acei măcelari s'au cărnății, cari vor cerca a-și vinde cărnurile mai scump, să-i arele la Prefectura Poliției de Stat pentru a fi pedepsiți. La caz contrar vor fi anușiți și cumpărătorii ca scumpitori. Comitetul.

Banca Brașov. Duminecă vor avea loc alegerile la Banca Brașov. Arțegem atenția alegătorilor să fie cu băgare de seamă. Credem că e timpul ca direcțiunea odoasă să fie trimisă la plimbare.

Contractul de închiriere în ființă vor fi prelucrate până la 23 April 1920 și vor fi apouite cu 40-50% chiriile caselor de locuit iar ale prăvăliilor cu 150%.

Demnul medic dr. Carol Flechtmacher junior, fost asistent al unui doctor clinic universitar din străinătate și operator, fiind acum demobilizat și-a deschis o clinică privată pentru chirurgie, gynaecologie și suferințe laringo-nasale, în Brașov.

Dr. Sever Besala, medic practician fost medic la spital și specialist în boale de piele și venereale, 11-1. 2-4. Strada Castilului Nr 70 Brașov. 2-20

Trebuie ales un consiliu de administrație nepătat, care pe căi cinstite să muncască pentru binele băncii. Trecutul directorului actual este o pată dăunătoare pentru bancă.

Din cauza searbătorei de mână Sf. Vasile, Grigorie și Ioan ziarul nu va apare până Vineri sera.

Deputatul Răbăganilor, pr. protopop Petru E. Papp din Beluș, a trimis alezătorilor săi țărani o scrisoare tipărită, în care le să sfatul să arate la judecatoriile de ocol ce pământuri, pășuni și păduri de ale domniilor au să fie în aște poporul și cari sunt cece și lipsurile țărănilor, ca să șie comisia agrară, ce și căt are să împartă la fiecare sat, țărănimea și isărită și de șezători G. Coman. Alți deputați și alții au să șie și să șie. (Tulcea - O șezători).

Școlii de Brașov. Proprietarii de case au să șie atenți să cerceteze stăvilă de zăpadă și gheață, căci în caz contrar vor fi pedepsiți. — Poșta de Brașov.

Consiliul de magistri, s'a întrunit astăzi în consiliu în ministerul de Interne.

La acest consiliu au luat parte și di Ion Mureș, generalul Președinte, di C. Gavrilă și generalul Eraci Nicolăescu.

Exercițiul situația internă din punct de vedere al aprovizionării, consiliul a decis suspendarea trenurilor de călători în vederea organizării în raporturile de alimente și lemne.

Chestiunea primirii în țară a refugiaților ucrainieni, dând naștere la unele difințări, di generalul Brezian a fost chemat, pentru ca de comuna acord cu guvernul să stabilească măsurile impuse de situație.

Proiectul relativ la reorganizarea jandarmeniei, suferind unele modificări, a fost din nou examinat de consiliu.

S'a luat deosebită atenție în discuție proiectul noii reforme administrative și legea pentru desființarea Consiliului Dirigent.

Contractul de închiriere în ființă vor fi prelucrate până la 23 April 1920 și vor fi apouite cu 40-50% chiriile caselor de locuit iar ale prăvăliilor cu 150%.

Demnul medic dr. Carol Flechtmacher junior, fost asistent al unui doctor clinic universitar din străinătate și operator, fiind acum demobilizat și-a deschis o clinică privată pentru chirurgie, gynaecologie și suferințe laringo-nasale, în Brașov.

Dr. Sever Besala, medic practician fost medic la spital și specialist în boale de piele și venereale, 11-1. 2-4. Strada Castilului Nr 70 Brașov. 2-20

Politice

În jurul desființării Consiliului Dirigent presa din București își spune părerea, cu sau fără obiectivitate — după cum interesează politica, distază. Găsim în „Avântul” o notă justă în chestiunea unificării administrației, ridicate cu acest prilej.

Daă vrem să câștigăm definitiv populația nouilor provincii, să nu ne grăbim cu unificarea; să aședăm pe îndelele forma definitivă ce vom da administrației României mari, să punem în acest timp moravurile de la noi, și apoi să unificăm administrația.

Păi atunci să lășăm în noule provincii, administrații dependente de guvernul central, însă așed în frunte băbăși oști și uzând de legile și obiceiurile locale.

O unificare imediată și completă ar fi și imposibilă și vătămătoare.

Bolșevicii Franței

Lupta socialisților unificați împotriva stărei sociale de azi, devine tot mai violentă. L.H. manit are un articol în momentul în care din 27 Ianuarie în care caută să agite la proximi masele.

Pe tema dezastrelor războiului, se ridică cu violență împotriva capitalisților, deși războiul european a adus în libertate o parte și indivizii din societatea omenescă cum n'a cunoscut istoria.

Jată o parte de agitație cu orice preț.

Războiul capitalist ologă proletariului o istorie generoasă în microbi Comisii mici, cari au fost bine protejați, pe ta d'ia marca boalei. Avem, canarazi, moarte în păncăle noastre.

Ei gipa, în acest moment ciuma în M. d. taracă, T. f. s. l. exantematice în Europa centrală, T. berucioza croncă în starea cea mai rea în Franța.

Și Trotki spunea în apelul său pentru propaganda bolșevică: la nevoie, vom uza de mijloacele de război germane. Vom răspândi ciurma, tifosul ca să d'istrugeam societatea de azi.

Proletariatul are dăci în față o luptă continuă împotriva boalelor cari d'istruge societatea omenască și pe propagatorii acestor boli.

Ar fi orb cineva să aleagă bolșevicii ca mântuitori ai societății.

Ultima oră

TELEGRAMME DIN BUCUREȘTI

10 Febr. 1920.

Comisar al Ententei pentru Memel

Lyon. Generalul englez Brodix a fost numit de înalt comisar al Ententei pentru teritoriul Memel.

Plebiscitul în Silezia

Comisiunea interalată, încheiată cu organizarea plebiscitului în Silezia de sus va pleca luni seara la Oppeln. Este președat de generalul Surpelle.

Semnarea tratatului Spitzberg

Paris. — La ministerul afacerilor streine, în saloniul ologului, a avut loc luni ceremonia semnării tratatului Spitzberg.

Mitti pleacă la Paris

Năi va pleca luni sau Marți la Paris și Londra însoțit de Școloi.

Comisiunea pentru controlarea prețurilor în Franța

Comisiunea de ministri de Duminică a decis constituirea în Franța a unei comisiuni înscrutate a amării variației prețurilor alimentelor înscrutabile vieti, pe mijloc guvernului a lua măsurile necesare.

Raporturile Austriei cu Italia și România.

Secretarul comisiei unice budgetare din camera austriacă vorbește despre necesitatea relatării raporturilor cu Italia și România.

Expresul Tebest—Viena.

Neul tren expres stabilit între Tebest și Viena va avea legătură cu expresul Paris.

Consiliul Societății Naționalelor

Leon Georgescu a convocat la Londra consiliul Societății Naționalelor pentru Mercuru 11 Febr. Ședințele vor dura trei zile.

Evacuarea Prusiei orientale

Comandantul militar din Königsberg va anunța în curând că teritoriul plebiscitului din Prusia orientală a fost complet evacuat. Marți dimineața.

Înapoarea părăsesc Siberia

Forțele japoneze au primit ordin să evacueze Siberia orientală.

Cenzurat de I. Brotea.

Pentru fondul elevilor bolnavi

Mevii Liceului real în vacanța Crăciunului au făcut următoarele colecte de bani:

Di Clasa I: L. Creangă și I. Goicea au colectat în Săpătru 264 coroane, Ștef. Popa și Ioch. Purgărea în Hărman 170 cor., Gheorghe Buzea în Cahalm 108 cor., Const. Iacob în Măliu 103 cor., I. Melu și Zah. Potcoavă în Vlădeni 64 cor., Gh. Negrea și I. Negrea în Bacilete 47 cor., Vas. Ghibedea în Palos 32 coroane, Ioan Școloiu în Arini 22 cor., Pet. Knorr în Cristian 20 cor.

Din clasa II: Nicolae Stănuțel din Sășăuș 162 cor., Gheorghe Manole în Covsana 161 cor., Traian Sibian în Feldioara 160 cor., Const. Gociman în Brețcu 85 cor., I. Frunză și D. Bizdidean în Brașov 42 cor.

Din clasa III: Ioan Frăției și Irimie Bodean în Satulung 691 cor., și 40 lei, Ioan Băncilă în Bacifalu 228 cor., Victor Păcular în Beiu 46 cor., Iimie Iliescu în Codlea 41 cor.

Din clasa IV: Ioan Căstocia în Brașov 365 cor., Gheorghe Stănghe în Brașov 191 cor., Șiel. Oltean în Ploiești 5 cor. 5 lei.

Din clasa V: Silviu Comșa-Băiu în Zărnești 717 cor., Traian Rădulescu în Corau de Jos 34 cor. 68 lei.

BANCA CENTRALĂ

pentru industrie și comerț s. p. a.

CLUJ

str. Regina Maria No. 6.

PROSPECT

E tocmai un an de când s'a plămădit înființarea Băncii centrale pentru industrie și comerț s. p. a. în Sibiu cu un capital societății inițial de 15,000,000 Cor. și deși și-a început activitatea sub împrejurări atât de grele abia în luna Maiu 1919, în scurt timp a prestat mai mult decât ar fi putut aștepta oricine.

În urma împrejurărilor schimbate la finea lui Noiembrie a. tr. și-a mutat sediul la Cluj, lăsând în Sibiu o filială și urmând a și deschide o serie de filiale, conform programului de muncă bine chibzuit și precizat.

Mărimea și importanța afacerilor diverse ce le desfășoară în butul tuturor dificultăților enorme valutare, de transport, etc., a determinat Consiliul de Administrație de a propune Adunării Generale extraordinare convocate pe 19 Ianuarie 1920 urcarea capitalului societății de la 15 000 000 Cor. până la 100,000,000 Cor. emițind până la 170,000 bucăți acțiuni noi în valoare nominală de câte 500 Cor., ceea ce s'a decis cu unanimitate acceptându-se următoarea propunere făcută din partea Consiliului de Administrație Adunării Generale.

Se propune Adunării Generale să autorizeze Consiliul de Administrație ca să emită prospectul pentru înmulțirea capitalului societății până la 100,000,000 Cor., fiind conținând următoarele:

1. Pentru acționarii vechi se dă dreptul de optare și anume după fiecare acție veche 2 noi a 600 Cor.
2. Num. 5,000,000 Cor. se rezervă pentru acele persoane, fie chiar și morale, cari pe timpul primei subscrierii se aflau sub dominațiune străină, rămânând ca Consiliul de Administrație să decidă în mod definitiv repartizarea acestor acțiuni cari se vor emite cu preț de preferință de 600 Cor.

3. Din restul de 50,000,000 Cor. nom. se va da Creditului Tehnic Transilvănean 1800 de acțiuni cu prețul de 550 Cor. și 2600 acțiuni cu prețul de 600 Cor. precum și unui acționar rămas neconsiderat la 1-a subscriere și anume 25 acțiuni a 550 Cor. și 50 acțiuni a 600 Cor., în ambele cazuri restituind 5% interese după acțiile cu 550 Cor. pro rata temporis.

4. Acțiunile nedistribuite conform punctelor 1-3 se vor vinde și la necționari cu prețul de 1000 Cor. per bucată, fiind Consiliul de Administrație îndreptățit a reține pentru eventuale fuzionări capitalul de lipsă pentru schimbul de acțiuni, care schimb însă nu se va putea face sub prețul de 700 Cor. per acție.

5. Toate acțiunile vor beneficia de dividendă anului 1920, deci ratele solvite în anul acesta sunt a se plăti împreună cu 5% interese socotite dela 1 Ianuarie 1920.

6. Consiliul de administrație se îndrumă, ca despre demersurile făcute și rezultatul emisiunii să facă raport Adunării Generale. În executarea acestui conclud se dispune următoarele:

- a) Fi care acționar e dator a prezenta certificatul [interim] respective cvita de plată despre acțiunile din 1-a emisiune împreună cu deciziunea de optare atașată la acest prospect la locurile de plată numite mai la vale, unde se va nota exercitarea votului de optare și se va plăti îndată la subscriere cel puțin 50% a valorii acțiilor împreună cu interesele de 5% calculate din 1 Ianuarie 1920.
- b) Acele persoane, care optează din acțiunile de sub categoria punctului 2 au să plătească înainte cel puțin 50% a prețului acțiilor și totodată să dovedească că pe ce baza au făcut această subscriere.

Consiliul de Administrație își rezervă dreptul de a reduce numărul acestor acțiuni, respective a nu primi optarea, în care caz sumele plătite deja se vor restituți respectivului optant.

c) Capitalul prevăzut în punctul 4 se pune la subscripție publică și anume pentru teritoriile din fosta Monarchie austro-ungară alipite de vechiul Regat se vor plăti acțiunile în Cseana, iar pentru locuitorii vechiului Regat și Basarabia sunt a se plăti exclusiv în Lei la locurile de subscripție din vechiul Regat și anume: 300 Lei pentru vechii acționari și 500 Lei pentru acționarii noi, pentru contul nostru la „Banca Românească”, la Banca Marmarosch Blank & Comp. în București și sucursalele acestora.

Consiliul de Administrație își rezervă dreptul de a selecționa acțiunile subscrise din categoria ad. 4.

Terminalul ultim de subscriere este 15 Martie 1920. Acțiunile rămase neoptate de vechii acționari cad sub categoria eslor de sub 4.

Consiliul de Administrație are mai departe dreptul să încheie subscrierile și mai curând de terminalul ultim de subscriere, din care cauză în propriul interes rugăm pe P. T. vechii acționari și noii subscribenți a grăbi cu optările.

În lipsa de plată a rateilor la termenele fixate, se aplică dispozițiile §-ului 6 din statute, în sensul căruia ratele deja plătite cad în favoarea fondului de rezervă, iar acțiunea neplătită se declară nimicită și în locul acesteia se emite un nou titlu de acție. Despre plățile făcute se eliberează deocamdată titlu provizor.

Plata are să se facă de către supușii de de teritoriile fetei Monarhii austro-ungare în Coroana stampilate la:

„Banca Centrală” pentru industrie și comerț, s. p. a. în Cluj, strada Regina Maria Nr. 6, Filiala acesteia din Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 7; „Albina”, instit. de cred. și econ. s. p. a. în Sibiu și Filialele acesteia din Brașov, Medias, Târgu-Mureș, Lugoj, Sft. Nicolai-mare, Bozoviciu, „Ardeleana” în Orăștie și Filiala acesteia din Petroșeni „Agricola” în Hunedoara „Arieșana” în Turda, „Auraria” în Abrud, „Aurora” în Baia-mare, „Bihoreana” în Oradea-mare, și Filialele acesteia din Tincea „Bistrițiana” în Bistrița, „Casa de păstrare” în Săliște, „Chiorana” în Șomcuta-mare, „Codrul” în Buteni, „Concordia” în Gherla, „Coroana” în Bistrița, „Crisana” în Brad, „Decebal” în Deva, „Drăganul” în Beiuș, „Făgetana” în Făget, „Furnica” în Făgăraș, „Gorunul” în Aiud, „Geogaana” în Geoagiu, „Hătiegana” în Hăteeg, „Isvorul” și „Iulia” în Alba-Iulia, „Lipovana” în Lipova, „Marmarosșana” în Sighetul-Marmației, „Mercur” în Năsăud, „Murașana” în Reghin, „Nădlăcana” în Nădlac, „Oraviceana” în Oravița, „Patria” în Blaj, „Poporul” în Lugoj, „Sătmăreana” în Șeini, „Sebeșana” în Sebeșul-săcesc, „Sebeșana” în Caransebeș, „Sălăgeana” în Jibou, „Silvania” în Șimleu, „Soimul” în Uicora, „Someșana” în Dej, „Timișiana” în Timișoara și Filialele acesteia din Delta și Buziaș, „Victoria” în Arad și Filiala acesteia din Siria, „Vlădeasa” în Huedin.

Supușii vechiului Regat și ai Basarabiei, — fte ei domiciliati de prezent chiar și pe teritoriile anexate de vechea Monarchie austro-ungară, — au să facă plata în Lei și anume la: Banca românească, București, la Banca Marmarosch, Blank & Comp. București, precum și la sucursalele acestora.

Dat, la Cluj, în 22 Ianuarie 1920. 1-10

Pentru Consiliul de Administrație al Băncii Centrale pentru industrie și comerț s. p. a.:

I. VULCU m. p. RAȚIU m. p.

Sprîjinii firmele românești.

Frizeria High-Life

Strada Vămii 22, BRAȘOV.

S'a deschis frizeria românească HIGH-LIFE în strada Vămii 22. Frizeria veche ce a fost aci, am renovat-o și am introdus confortul modern. Instalația și aranjamentul nou al Frizeriei HIGH-LIFE sunt în condițiile marilor frizerii din capitale.

Se întrebunțează leșani (șaz de cap), edicula fin, comprese de apă caldă. Serviciu prețios și conștiincios. În localul frizeriei avem o mare cantitate de articole prețioase de toaletă: parfumuri fine, pastă de dinți, apă de gură, ape pentru față, bronzantă, perii de dinți etc. Contăm la sprîjinul publicului românesc din oraș și provincie.

Cu stimă
Frizeria High-Life.

Cetiți și răspândiți

GAZETA TRANSILVANIEI

bătrânul organ de publicitate dela Brașov, cel dintâi ziar românesc care de 83 de ani luptă fără zăbavă pentru atingerea scopurilor înalte de progres pentru societatea românească. În stat național

GAZETA TRANSILVANIEI

este organ al unității naționale, al îmbunătățirilor sociale, al democrației sincere, și se va face ecou al trebuințelor felurite, al problemelor ce răsăr din necesitățile vieții publice.

GAZETA TRANSILVANIEI

ca santinelă neadormită a neamului, va încuraja orice intenție bună, orice gând nobil, orice acțiune constructivă a societății; și va căuta cu toată energia să stărbănească din rădăcina relele sociale, să înlăture elementele netrebnice, să năzduiască stăruitor ca să biruiască dreptatea prețutindeni.

În munca aceasta, ori cât de bine înarmați am fi, cerem încrederea și concursul societății românești. Condeul numărășilor zăriști de profesie, toți români idealisti cari s'au angajat să facă din

GAZETA TRANSILVANIEI

o înaltă tribună de pe care să se rostiască îndrumările necesare bunului mers al lucrurilor și să sedea informațiile la timp, ori-cât de scumpitor ar fi, totuși rezultate mari efective nu poate atinge fără sprîjinul moral și material al publicului mare.

GAZETA TRANSILVANIEI este astăzi unul din marile cotidiene ale României Mari, reușind pentru părțile largi de cititori să fie o necesitate.

GAZETA TRANSILVANIEI este cel mai mare cotidian din Ardeal, mai citit, mai răspândit și apreciat. Pe lângă forțele zăriștilor cari sunt dintre cei mari vechi și cu reputație consacrată,

GAZETA TRANSILVANIEI dispune astăzi de un vast aparat de administrație la Brașov și la București și a organizat serviciile speciale de telegraf și telefon în București, Cluj și alte orașe.

Pentru că și poartă îndeplinii continuu, fără piedeci, misiunea, și să treacă peste greutățile inerente astăzi oricărui organ,

GAZETA TRANSILVANIEI se crede îndreptățită să aștepte încurajarea prin sprîjin efectiv de abonamente.

AGENCE FRANCO-ROUMAINE

PARIS 8-e — 21, RUE DE TURIN — PARIS 8-e

EDITION — PUBLICITÉ — RENSEIGNEMENTS — AGENCE DE JOURNAUX ROUMAINE.
COMMISSION — IMPORTATION — EXPORTATION
CONTENTIEUX ROUMAIN
CONSULTATIONS — RÉDACTION D'ACTES — RECOURS, etc.
CORRESPOND EN FRANÇAIS ET EN ROUMAIN

A apărut:

Calendarul de perete pe 1920 al „GAZETEI TRANSILVANIEI”. Prețul 1 leu (2 coroane).

Ornui liber de mania comparărilor este restier.

„ROMANIA”

Societate anonimă Transilvăneană de Asigurări

(Banca Generală de Asigurare) Reprezentanța Generală Brașov

Contractează cu cele mai favorabile condiții: Asigurări asupra vieții pentru cazul de moarte sau viață, asigurări de capital pe sama copiilor și asigurări contra incendiilor (foc) precum și contra

furturilor prin efracție.

Achizitori și agenți locali află angajament învalizî inteligenți și pensionizantă ocupare plăcută și ușoară, împreună cu venit considerabil.

Cruțarea este spiritul ordinii în viața practică.

Depozitarii A. Mureșan Brașova & Coșta Brașov.

În București

Gazeta Transilvaniei

cel mai bine informat și redactat cotidian din Ardeal

se vinde zilnic în mai multe mii de exemplare.

Cereți GAZETA TRANSILVANIEI la toate chioșcurile.

Depozit general la administrația sucur-sală din București, s. Ionică 6.

Concurs.

La oficial silvic din Brașov sunt de ocupat 5 posturi de vigili silvici salarul la început e de cor. 6000 — împreună cu adaușul de serviciu, locuință liberă, lemne de deputat, îmbrăcăminte și venitele laterale statutare.

Competenții cari au depus examenul de vigili silvici vor înainta în persoană petițiunile împreună cu documentele necesare la oficiul subscris. La petiții se va alătura: carte de bolez, atestat de serviciu, atestat despre punerea examenului de vigili (erdő-őr i szakvizsgálati bizonyítvány) atestat de moralitate și medical.

Se recere cunoașterea limbii române, germane și maghiare.

Brașov, în 3 Februarie 1920.

Șeful silvic orășnesc.

1-1

Un păcat!!

comite fiecare damă care folosește cremă și pudră fără valoare pentru îngrijirea feței. Acelea astupă porii, fac pielea foarte zguroasă și creapă, ceea ce produce încrețituri, pistrii etc. Pielea netedă și înviorată se poate obține numai și numai prin o îngrijire specială în

Institutul cosmetic

care se află în strada Porții 66 în edificiul Brassói Lapok (în curte la stânga).

1-5

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Au apărut și se află de vânzare la librării, la administrație și la chioșcurile Gazetei Transilvaniei următoarele cărți:

Henri Stahl: Curs complet de stenografie cu vocale. Par- tea I-a, stenografia corres- pondențială, ediția a III-a. Prețul 5 Lei. A se cere autorului, str. Izvor 139, București.

Ion Clopoțel: Frământările unui an. Din robie la inde- pendență. Lei 4.50

Ion Clopoțel: Antologia scrie- torilor români dela 1821 încoace, patru volume (de- pozit general: Librăria Diecezană, Arad). C. 10.

Dr. Al. Tașescu: Dreptul de vet al femeilor. Prețul 1 C.

Calendarul de perete al Ga- zetei Transilvaniei. Prețul C. 2. (1 Leu).

M. G. Samarinescu: Șoapă oș- telor trăits versuri. Pre- țul Lei 3.50.

În tipografia Gazetei Transil- vaniei vor apărea peste câteva zile: A. Oct us: România, poemă. Lei 10.

Ion Mateiu: Cultura Românească și Minoritățile naționale din Transilvanie. Prețul Cor. 3.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Cercetați

LIBRĂRIA

GAZETEI TRANSILVANIEI

în noul local de redacție și administrație din

Piața Libertății 23

(lângă banca Albina) BRAȘOV.

Depozit mare de tot felul de cărți pen- tru popor, școlare, literatură frumoasă.

Anunțuri mici

Caut una cameră mobilată

cu două paturi, și o bucatărie. Posesorii pot anunța la „Indus- tria Ardealului” pe d-nul G. Tin- țariu, Str. Vămii Nr. 17 Et. II. — între orele 9-12 dim. sau 3-5 p. m. 2-3

Anunț.

Mașină de cusut

gării de bumbi, pentru piele și postav, 1 Mașină de socotit, și o mașină de scris, cu scriere vi- zibilă, de vânzare.

Adresa: Târgul rozelor 6. 2-4

Cumpăr de masă (serviciu Restaurant. A se adresa la Ad- ministrația ziarului. 2-10

Anunț.

Mașină de scris

cu scriere vizibilă se vinde ieftin. Adresa: Administrația ziarului. 2-8

REDOUTE

DE PRINUL RANG

Recunoștință în mâncări și bunuri bune și estive, serviciu prompt. Se dă în abonamente de mână. 2-8

Aviz important

Extras din ordonanța Nr 21 și 25 modificată a comanda- mentului trupelor din Transil- vania. Vor fi considerați ca infractari: acei cari fără rea credință prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc, vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri fie adevă- rate fie imaginare sau păreri relative la operațiunile de răz- boiu, situația și dislocarea tru- pelor, dispozițiunile autorităț- lor militare sau orice chestiuni privitoare la armata română. Aceasta infracțiune se va ju- deca și condamna de pretorii în prima și ultima instanță cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. — Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona sau trada, se aplică pe- naltive prevăzute de legile pe- naltive în vigoare pe timp de răz- boi.